

בש"פ 8177/20 - מדינת ישראל נגד יאסמין גאבר

בית המשפט העליון

בש"פ 8177/20

לפני: כבוד השופטת י' וילנר

העוררת: מדינת ישראל

נגד

המשיבה: יאסמין גאבר

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים במ"ת 43987-09-20 מיום 22.11.2020, שניתנה על-ידי כב' השופט ר' וינוגרד

תאריך הישיבה: ח' בכסלו התשפ"א (24.11.2020)

בשם העוררת: עו"ד איתמר גלבפיש; עו"ד יאיר חמודות

בשם המשיבה: עו"ד רמזי קטילאת

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ר' וינוגרד) במ"ת 43987-09-20 מיום 22.11.2020, בגדרה הורה בית המשפט על מעצר המשיבה בפיקוח אלקטרוני עד לתום ההליכים המשפטיים נגדה.

עיקרי כתב האישום

2. על-פי כתב האישום שהוגש נגד המשיבה, במהלך שנת 2015 פנה אליה עטאיא אבו סמהדנא (להלן: עטאיא) - פעיל של ארגון הטרור חיזבאללה (להלן: החיזבאללה), והציע לה להשתתף בכנס צעירים בלבנון בשם "השיבה פלסטין". משכך, ביום 6.12.2015 יצאה המשיבה מישראל לירדן, ומשם טסה לביירות. במהלך הכנס ביקרה המשיבה באתרים שונים המזוהים עם החיזבאללה, וכבר באותה העת החלה לחשוד כי מדובר בפעילות הקשורה לחיזבאללה. עם

עמוד 1

תום הכנס שבה המשיבה לישראל ובמשך הזמן שחלף מאז עמדה בקשר רציף עם עטאיא ועם מחמד מוסא - פעיל חיזבאללה נוסף (להלן: מחמד), וזאת באמצעי מדיה שונים.

3. בתחילת שנת 2016 שב עטאיא והציע למשיבה להגיע ללבנון, וזו נענתה להצעתו, בין היתר, בשל רצונה לעבור ניתוח בעין. המשיבה יצאה, אפוא, ביום 18.2.2016 מישראל לאיסטנבול, ומשם טסה ללבנון במימונו של עטאיא. במהלך שהותה בלבנון התארכה המשיבה בביתו של עטאיא, ובתחילת חודש מרץ 2016 הפגיש אותה עטאיא עם אדם מבוגר (להלן: הזקן), אותו הציג בפניה כאדם החשוב בעיניו, ואשר שוחח עם המשיבה והתעניין בה ובנעשה בירושלים. למחרת לקח עטאיא את המשיבה לפגישה נוספת עם הזקן, תחילה בבית קפה, ולאחר מכן בדירה בבירות בה נכח אדם נוסף (להלן: האחר). המשיבה, הזקן והאחר שהו בדירה שעות ארוכות, ובתוך כך, האחרונה נענתה לבקשת הזקן לפעול במסגרת החיזבאללה, וכן הזקן והאחר ביררו אילו מבין חברותיה ניתן יהיה לצרף לפעילות החיזבאללה. עוד הסביר הזקן למשיבה את דרישותיו ממנה, וביניהן, שתפעל לאיתור תושבי ישראל נוספים אשר יש באפשרותם לנוע בחופשיות ממקום למקום. הזקן אף נתן למשיבה מספר טלפון על מנת שתוכל ליצור עמו קשר.

4. בחודש אפריל 2016 נענתה המשיבה לבקשת עטאיא להיפגש עמו באיסטנבול, ובהגיעה לעיר התקשרה למספר הטלפון שנתן לה הזקן ושוחחה עמו. הזקן ביקש מהמשיבה שתבוא לפגוש אותו בלבנון, אך עקב קושי בהשגת ויזה ללבנון, נותרה המשיבה באיסטנבול, שם פגשה בהמשך נציג חיזבאללה אשר מסר לה ספר ובתוכו סך של 200 דולר עבורה. לאחר מכן המשיכה המשיבה לשמור על קשר עם פעילי החיזבאללה.

5. במהלך חודש נובמבר 2018 ביקש מחמד מהמשיבה שתגיע לאיסטנבול לצורך פגישה עמו. על מנת למנוע אפשרות של מעקב אחר קשריה, ביקשה המשיבה מחברתה - ועד אבו ליל (להלן: ועד), שתעדכן את מחמד באשר לכוונתה לנסוע לאיסטנבול, וועד עשתה כבקשתה. ביום 1.12.2018 הגיעה המשיבה לאיסטנבול, פגשה את מחמד ובהמשך אף פגשה באוניברסיטה מקומית את ופאא אלעאליה (להלן: ופאא). ופאא הבהירה למשיבה כי עליה לעבור לגור באיסטנבול בהקדם, וכי לאחר מכן, תדריך אותה ופאא ותכשירה לגיוס אנשים לחיזבאללה. כמו כן, ופאא הסבירה למשיבה על החשיבות הטמונה בחופש התנועה שלה בין טורקיה לישראל לשם ביצוע משימות שונות, ביררה עם המשיבה לגבי מגויסים פוטנציאליים, וכן תדרכה את המשיבה שלא לעמוד עמה בקשר ישיר, אלא להשתמש בסימנים מוסכמים ברשתות החברתיות לשם העברת מסרים למפעיליה. ופאא אף העבירה לידי המשיבה 120 דולר, והשתיים קבעו לשוב ולהיפגש באיסטנבול בחודש מרץ 2019, אך פגישתן לא יצאה אל הפועל נוכח חששה של המשיבה להיתפס. מיני אז ועד למעצרה של המשיבה, המשיכה היא לעמוד בקשר עם פעילי החיזבאללה וזאת באמצעות סימון הודעות ושימוש בתמונות תמימות לכאורה בפלטפורמות דיגיטליות שונות.

6. נוכח כל האמור, יוחסו למשיבה שתי עבירות של מגע עם סוכן חוץ לפי סעיף 114(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; עבירה של חברות פעילה בארגון טרור לפי סעיף 22(ב) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016; שתי עבירות של יציאה שלא כדין לפי סעיף 2א לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954; וכן עבירה של פעולה ברכוש למטרות טרור לפי סעיף 31(א) לחוק המאבק בטרור.

הליכי המעצר

7. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה לעצור את המשיבה עד לתום ההליכים המשפטיים
עמוד 2

8. בהחלטה מיום 19.10.2020 קבע בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה לעבירות המיוחסות למשיבה בכתב האישום. בית המשפט המחוזי הוסיף והתייחס, בין היתר, לטענות שהעלתה המשיבה בדבר לחץ ותחבולות שהופעלו עליה ואשר הביאו אותה לביצוע המעשים המיוחסים לה בכתב האישום, כמו גם לטענתה כי בפועל היא לא ביצעה כל פעולה בשירות החיזבאללה. על רקע זה, נקבע כי קיימים סימני שאלה בנוגע לשיתוף הפעולה של המשיבה עם גורמי חיזבאללה, ובאשר למניע שהוביל אותה לביצוע המעשים המתוארים בכתב האישום. נקבע עוד כי בעת בחינת האפשרות לשחררה לחלופת מעצר יש ליתן משקל לסימני השאלה האמורים, כמו גם לגילה הצעיר של המשיבה, לעברה הפלילי הנקי, ומנגד, לחומרתם הרבה של המעשים המיוחסים לה. כמו כן, בית המשפט המחוזי עמד בהחלטתו על קושי העולה מן העבירה המיוחסת למשיבה לפי סעיף 22(ב) לחוק המאבק בטרור, וכן ציין כי העבירה של פעולה ברכוש למטרות טרור מתייחסת לסכומי כסף זניחים. נוכח כל האמור, הורה בית המשפט המחוזי על קבלת תסקיר מעצר לבחינת האפשרות של חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני.

9. בתסקיר המעצר שהוגש בהמשך לכך צוינה התרשמות שירות המבחן כי המשיבה משכילה ואינטליגנטית, בעלת יכולת תקשורתית מרשימה ואמביציה גבוהה, אשר גדלה במציאות חיים קשה, ונעדרת דפוסים עברייניים או מניעים לאומיים מושרשים. לצד זאת, התרשם שירות המבחן כי המשיבה נוטה ליטול סיכונים ולהימנע מהפעלת שיקול דעת באשר להשלכות הרסניות של החלטותיה. על רקע כל האמור, העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות עבירות מצד המשיבה הוא בינוני-גבוה. עם זאת, שירות המבחן התרשם לטובה מהערבים שהוצעו על-ידי המשיבה, והמליץ על מעצרה בפיקוח אלקטרוני בפיקוח הערבים האמורים.

10. בהחלטה מיום 12.11.2020 עמד בית המשפט המחוזי על המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמעשים המיוחסים למשיבה, וציין כי על פני הדברים, יש במסוכנות זו כדי להצדיק את מעצרה עד לתום ההליכים המשפטיים נגדה. יחד עם זאת, צוין, בין היתר, כי מלבד שמירה על קשר עם פעילי החיזבאללה, לא נטען שהמשיבה ביצעה פעולה אקטיבית כלשהי בשירות החיזבאללה אשר מעידה על הזדהות אידיאולוגית; וכי המשיבה היא אישה צעירה, נטולת עבר פלילי ובעלת נסיבות חיים קשות. בית המשפט המחוזי ציין עוד כי תסקיר שירות המבחן בעניינה של המשיבה הוא "חיובי למדי", וכי התרשמות שירות המבחן מנטייתה לרצות אחרים ומליקויים בהליך קבלת ההחלטות שלה - מעוגנת אף באירועים המתוארים בכתב האישום. על רקע כל האמור, נקבע כי קיימים נימוקים כבדי משקל למעצר המשיבה בפיקוח אלקטרוני, חרף המעשים החמורים המיוחסים לה. בהמשך לכך, בהחלטה שניתנה ביום 22.11.2020 הורה בית המשפט המחוזי על מעצר המשיבה בפיקוח אלקטרוני, תחת פיקוח המפקחים שאושרו לשם כך, ותוך הגבלת גישתה לכל אמצעי תקשורת.

על החלטה זו נסב הערר שלפניי.

הערר דן

11. לטענת המדינה, שגה בית המשפט המחוזי בהערכת חומרתם הרבה של המעשים המיוחסים למשיבה והמסוכנות הנשקפת ממנה עקב כך. כן נטען כי מסוכנות זו עולה מעצם הקשר של המשיבה עם פעילי החיזבאללה ומהחשש כי תמשיך ותעמוד עמם בקשר כאמור, אף אם לא ביצעה בפועל מעשה אקטיבי בשירות החיזבאללה. המדינה טוענת,

אפוא, כי רק מעצר מאחורי סורג ובריא יוכל לאיין את המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמשיבה ובתוך כך, את האפשרות שהיא תמשיך לעמוד בקשר ישיר או עקיף עם מפעיליה ותוציא אל הפועל את בקשותיהם. זאת, כך נטען, בהיעדר יכולת לפקח על השימוש שהמשיבה עלולה לעשות באמצעי המדיה, וכן משזו נעזרה בגורמים שלישיים על מנת ליצור קשר עם מפעיליה.

עוד נטען, בין היתר, כי גילה הצעיר של המשיבה, עברה הפלילי הנקי, והיעדר ראיות בדבר הזדהות אידיאולוגית מצידה עם החיזבאללה - אינם מצדיקים מעצר בפיקוח אלקטרוני, ודווקא מעידים על היותה מגויסת אידיאלית עבור החיזבאללה, אשר יכולה לנוע בישראל בחופשיות. כן נטען כי אין בסיס להנחת בית המשפט המחוזי לפיה המשיבה אינה מזדהה עם האידיאולוגיה של החיזבאללה, וכי מכל מקום אין רלוונטיות למניעים אשר הובילו את המשיבה לבצע את המעשים המיוחסים לה.

בנוסף, טוענת המדינה כי מלבד המסוכנות הנשקפת מהמשיבה, קיים חשש מובנה להימלטותה מן הדין, מכיון שבן-זוגה מתגורר בירדן, ועל-פי הודעת המשיבה, השניים בדקו אפשרות להשתקע יחד בטורקיה. כן נטען בעניין זה כי מפעילי המשיבה ביקשו ממנה להעתיק את מקום מגוריה לטורקיה. המדינה מוסיפה וטוענת כי אין ליתן משקל ממשי להמלצת שירות המבחן במקרה דנן, מאחר שהמלצה זו אינה עולה בקנה אחד עם הסיכון הבינוני-גבוה להישנות עבירות מצד המשיבה, ועם העבירות החמורות המיוחסות לה בכתב האישום.

12. מנגד, המשיבה סומכת ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי, ומוסיפה כי יש ליתן משקל ממשי לסימני השאלה העולים בנוגע למניעים שהובילו אותה לביצוע המעשים המיוחסים לה בכתב האישום. עוד נטען כי בכתב האישום מתוארים, בעיקרו של דבר, שלושה אירועים, אשר נבעו מתחבולות שונות אשר הופעלו על המשיבה; כי אין ראיות לכך שהמשיבה עמדה בקשר עם פעילי החיזבאללה בין האירועים האמורים; וכן כי במפגש עם ופאא הבינה המשיבה את החיבור בין המפגשים בהם היא נטלה חלק, ולאחר מכן ניתקה קשר עם הגורמים השונים שניסו לגייסה. אשר לטענת המדינה בנוגע לחשש מהימלטות המשיבה מהדין, נטען כי חשש זה מתאיין נוכח העובדה שהמשיבה תשהה במעצר בפיקוח אלקטרוני ואף הפקידה את דרכונה, וכן לאור צו איסור היציאה מהארץ שהוצא נגדה. נטען עוד כי אין בעצם הקשר של המשיבה עם אדם המתגורר בירדן כדי להעיד על חשש להימלטותה מהדין.

דין והכרעה

13. לאחר שעיינתי בנימוקי הערר, על נספחיו, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך לפניי ביום 24.11.2020, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להתקבל. אבאר את נימוקי לכך.

14. סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) קובע כי בית המשפט רשאי להורות על מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, וזאת אם הוכח קיומן של ראיות לכאורה לאשמת הנאשם; קיימת עילה למעצרו; ולא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירות הנאשם פחותה. בין היתר, עילה למעצר כאמור עשויה להיות סכנה הנשקפת מן הנאשם לביטחון המדינה (ראו: סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים), וכן נקבעה בסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים חזקה בדבר מסוכנותו של נאשם בעבירות ביטחון. בנוסף, נקבע כי "יסוד סביר לחשש ששחרור הנאשם או אי-מעצרו יביא... להתחמקות מהליכי שפיטה" מהווה אף הוא עילה למעצר עד לתום ההליכים (סעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים).

עמוד 4

15. ואולם, אף אם מצא בית המשפט כי מתקיימים התנאים המתוארים למעצר הנאשם שלפניו עד לתום ההליכים, רשאי הוא להורות כי הנאשם ייעצר בפיקוח אלקטרוני, חלף מעצר מאחורי סורג ובריח (סעיף 22ב לחוק המעצרים). זאת, כך נקבע בחוק המעצרים, אם סבור בית המשפט כי מעצר בפיקוח אלקטרוני ישיג את תכלית המעצר, בשים לב, בין היתר, לחומרת המעשים המיוחסים לנאשם ולעברו הפלילי (סעיף 22ב(א) לחוק המעצרים). עוד נקבע כי לא יוטל מעצר בפיקוח אלקטרוני על אדם המואשם בעבירות שקיימת לגביהן חזקת מסוכנות, "אלא אם כן שוכנע בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי בשל נסיבות ביצוע העבירה או נסיבותיו המיוחדות של הנאשם... ניתן להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני" (סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים).

16. במקרה דנן, בית המשפט המחוזי קבע כי קיימות ראיות לכאורה לאשמת המשיבה, והצדדים אינם חולקים על כך. לפיכך יתמקד הדיון שלהלן בשאלת קיומה של עילת מעצר, ובאפשרות להשיג את תכלית המעצר מאחורי סורג ובריח באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני.

17. העבירות המיוחסות למשיבה הן עבירות ביטחון שלגביהן קיימת, כאמור, חזקת מסוכנות סטטוטורית. זאת ועוד, אני סבורה כי קיימת במקרה דנן אף עילת מעצר נוספת שעניינה בחשש מפני הימלטות המשיבה מן הדין. זאת, הואיל ומטענות המדינה עולה כי בן-זוגה של המשיבה מתגורר בירדן, וכי השניים אף בדקו אפשרות להשתקע בטורקיה. כמו כן, יש ליתן את הדעת בהקשר זה לנסיעותיה הרבות של המשיבה אל מחוץ לישראל על מנת לפגוש בפעילי החיזבאללה, ולדרישותיהם של הזקן ושל ופאא כי תעבור לגור בטורקיה.

18. מהאמור עד כה עולה כי קיימות עילות למעצר המשיבה עד לתום ההליכים, ואף נדמה כי בשלב זה, אין עוד מחלוקת על כך שלא יהא בחלופת מעצר כדי להשיג את תכלית המעצר במקרה דנן. משכך, נפנה לבחון האם ניתן יהא לאיין את המסוכנות הנשקפת מן המשיבה כאמור, ואת החשש מפני הימלטותה מן הדין, בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני, חלף מעצר מאחורי סורג ובריח.

19. כפי שצוין לעיל, בחוק המעצרים נקבע כי ככלל, נאשם בעבירות שלגביהן קיימת חזקת מסוכנות סטטוטורית, ובכלל זה, עבירות ביטחון – לא ייעצר בפיקוח אלקטרוני, אלא אם קיימים טעמים מיוחדים לכך, הנובעים מנסיבות ביצוע העבירה או מנסיבותיו המיוחדות של הנאשם (סעיף 22ב(ב)(1) לחוק המעצרים). אני סבורה כי בענייננו, לא מתקיימים טעמים מיוחדים כאמור וכי לא ניתן להשיג את תכלית המעצר באמצעות פיקוח אלקטרוני, וזאת, נוכח חומרתן הרבה של העבירות המיוחסות למשיבה והמסוכנות הגבוהה הנשקפת הימנה.

20. עיון בעובדות המתוארות בכתב האישום מלמד כי המשיבה חברה לשורות החיזבאללה ונפגשה שוב ושוב במשך תקופת זמן ממושכת עם גורמים אשר ידעה כי הם משתייכים לחיזבאללה – ארגון טרור הנמנה עם אויביה הקשים והמרים ביותר של מדינת ישראל. המשיבה אף נענתה בחיוב להצעותיהם של גורמים אלה לגייסה, ופעלה באופן אקטיבי על מנת לשמור עמם על קשר – בין אם בפגישות בחו"ל, ובין אם באמצעים דיגיטליים.

בהקשר זה, אני סבורה כי די בקשר האמור שקיימה המשיבה עם פעילי החיזבאללה (ואשר מקים אחריות פלילית לכאורית לעבירות המנויות בכתב האישום), על מנת להעיד על מסוכנותה הרבה ביותר לביטחון המדינה, ואין רבותא לעניין זה בהימנעות המשיבה מביצוע מעשים אקטיביים בשירות החיזבאללה. בפרשה אחרת כתב השופט י' עמית, כי "לאמתקריבסולאנוגעיסבדאע"ש, גםלאעםמקלארוך, לאבשיטוטבאינטרנט,

לאבאידיאולוגיה ולאחלילה בתכנון ובמעשים" (ראו: בש"פ 3379/16 אחמדנ' מדינת ישראל, פסקה 5 (2.5.2016)) - והדברים יפים גם לענייננו. כמו כן, לא מצאתי כי יש בטענות המשיבה לעניין המניעים שהובילו אותה לביצוע המעשים, ואשר לבטח יתבררו כדבעי במסגרת ההליך העיקרי, כדי להפחית מן המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנה כאמור. אף שירות המבחן עמד בתסקיר המעצר על סיכון בינוני-גבוה להישנות עבירות מצד המשיבה, ודומה כי התרשמותו זו מדברת בעד עצמה, ואף עולה בקנה אחד עם החשש להישנות עבירות הטבוע בעבירות ביטחוניות (ראו והשוו: בש"פ 4121/01 חביב נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (6.6.2001); בש"פ 2113/15 מריסאתנ' מדינת ישראל, פסקה 19 (23.6.2015)).

21. אינני סבורה, אפוא, כי יש בתנאי הפיקוח האלקטרוני כדי לאיין את החשש מפני יצירת קשר של המשיבה עם מפעיליה בחיזבאללה, ובוודאי שאין בתנאים אלה כדי למנוע קשר כאמור באמצעות צדדים שלישיים.

22. כמו כן, יצוין כי לא נעלמו מעיני נסיבות חייה הקשות של המשיבה, כפי שאלה עולות מתסקיר שירות המבחן, כמו גם גילה הצעיר ועברה הפלילי הנקי. ואולם, לא מצאתי כי יש באלה כדי להפחית ממסוכנותה, ומכל מקום, לצד מאפייניה אלה של המשיבה, שירות המבחן עמד אף על נטייתה ליטול סיכונים ולהימנע מהפעלת שיקול דעת באשר להשלכות מעשיה - נטייה אשר יש בה כדי להעיד על מסוכנות להישנות עבירות מצד המשיבה, כפי שאף ציין שירות המבחן בתסקירו.

23. הנה כי כן, אני סבורה כי מעצר בפיקוח אלקטרוני לא ישיג את תכלית מעצרה של המשיבה מאחורי סורג ובריח, ובוודאי כי לא קיימים במקרה דנן טעמים מיוחדים הנדרשים לשם חריגה מן הכלל לפיו נאשם בעבירות ביטחון נגד המדינה ייעצר מאחורי סורג ובריח. בהקשר זה, לא ראיתי ליתן משקל להמלצת שירות המבחן לעצור את המשיבה בפיקוח אלקטרוני, וזאת מאחר שהמלצה זו אינה מתיישבת עם הסיכון הבינוני-גבוה להישנות עבירות עליו עמד שירות המבחן עצמו בתסקירו, כמו גם עם חומרם היתרה של מעשי המשיבה, אשר העבירות שהיא מואשמת בביצוען הן מהחמורות בספר החוקים.

24. נוכח כל המקובץ, אני מורה על קבלת הערר ועל מעצרה של המשיבה מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים המשפטיים נגדה.

ניתנה היום, י' בכסלו התשפ"א (26.11.2020).

ש ו פ ט ת